

**Uchwała Nr.....
Rady Gminy Wodzisław
Z dnia .....**

**w sprawie: przyjęcia gminnego programu przeciwdziałania przemocy
w rodzinie oraz
ochrony ofiar przemocy w rodzinie.**

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001r. Nr 142 poz. 1591, z 2002 r. Nr 23 poz. 220, Nr 62 poz. 558, Nr 113 poz. 984, Nr 153 poz. 1271, Nr 214 poz. 1806; z 2003 r. Nr 80 poz. 717, Nr 162 poz. 1568; z 2004 r. Nr 102 poz. 1055, Nr 116 poz. 1203, Nr 167 poz. 1759; z 2005 r. Nr 172 poz. 1441, Nr 175 poz. 1457; z 2006 r. Nr 17 poz. 128, Nr 181 poz. 1337; z 2007 r. Nr 48 poz. 327, Nr 138 poz. 974, Nr 173 poz. 1218; z 2008 r. Nr 180 poz. 1111, Nr 223 poz. 1458; z 2009 r. Nr 52 poz. 420, Nr 153 poz. 1241; z 2010 r. Nr 28 poz. 142 i 146, Nr 40, poz. 230, Nr 106 poz.675, z 2011 r. Nr 117 poz. 679) w związku z art. 6 ust. 2 pkt.1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180 poz. 1493; z 2009 r. Nr 206 poz. 1589, z 2010 r. Nr 28 poz. 146, Nr 125 poz. 842, Dz. U. Nr 149, poz. 887 z 2012 roku)

Rada Gminy Wodzisław uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, stanowiący załącznik uchwały.

§ 2

Realizację uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE do projektu uchwały

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 znowelizowanej ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.) do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Przedstawiony projekt programu obejmuje zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie, oraz zasady postępowania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

**Załącznik o Uchwały Nr .....
Rady Gminy Wodzisław
z dnia .....**

**PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2012 – 2015
GMINY WODZISŁAW**

WSTĘP

Zjawisko przemocy w rodzinie, ze względu na swoją złożoność, zasługuje na miano problemu interdyscyplinarnego i jako takie leży w kręgu zainteresowań zarówno osób związanych ze „światem nauki”, jak również „praktyków”. Do tej ostatniej grupy należą: pracownicy socjalni, pracownicy służby zdrowia, wymiaru sprawiedliwości, funkcjonariusze organów ścigania, terapeuci, pracownicy organizacji pozarządowych, itp.).

Ze względu na wieloaspektowy charakter można powiedzieć, że interesujący nas problem posiada wiele aspektów i manifestuje się w różnorodny sposób. Dowodem na taki stan rzeczy jest nie tylko mnogość definicji i typologii pojęcia „przemoc w rodzinie”, jak również istnienie i wykorzystywanie różnorodnych metod przeciwdziałania temu zjawisku. Problem przemocy w rodzinie (dotychczas „włożony” gdzieś między problematykę alkoholizmu, przemian więzi i relacji rodzinnych oraz ubóstwa rodzin) został dostrzeżony jako odrębne zagadnienie. Analizując pozytywne skutki toczącej się debaty społecznej o różnych obliczach i przyczynach przemocy w rodzinie wskazać trzeba z całą stanowczością, że są one nie tylko teoretyczne, ale coraz częściej mają swój wymiar praktyczny. Mowa tutaj o podejmowaniu przez instytucje publiczne i organizacje pozarządowe wspólnych wysiłków prowadzących do opracowywania i realizacji programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednakże do pełnego sukcesu i powodzenia, w realizowaniu gminnych, wojewódzkich i ogólnokrajowych programów, potrzebne jest zawiązanie ścisłej koalicji różnego rodzaju podmiotów pośrednio bądź bezpośrednio związanych z problematyką przemocy w rodzinie. Regularna międzysektorowa współpraca wielu instytucji i organizacji (ośrodków pomocy społecznej, placówek służby zdrowia i oświaty, wymiaru sprawiedliwości, organizacji pozarządowych oraz jednostek badawczych) może w sposób skuteczny przyczynić się do zmniejszenia skali zjawiska przemocy w rodzinie.

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. **Przemoc w rodzinie,**

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą. Osobami najbliższymi są: małżonek, dzieci, rodzice, rodzeństwo, powinowaci, przysposobieni oraz ich małżonkowie, a także inne osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. Do form przemocy w rodzinie zalicza się przemoc fizyczną, psychiczną, seksualną i ekonomiczną.

Przemoc fizyczna to: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, powodowanie oparzeń, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

Przemoc psychiczna to: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, itp.

Przemoc seksualna to: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, seksu z osobami trzecim i sadystyczne formy współżycia seksualnego, krytyka zachowań seksualnych, itp. W przypadku dzieci częściej używa się określenia dziecko wykorzystywane seksualnie.

Przemoc ekonomiczna i zaniedbanie to: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie materialnych potrzeb rodziny, brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną) itp.

2. Skutki przemocy.

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko ukazanie jej przyczyn, definicji oraz form występowania, ale również wskazanie na jej główne skutki. Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

Skutki indywidualne. Osoby uwikłane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym. Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci – ofiar przemocy - skutkiem może być: śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa, trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki uzależniające, uzależnienie, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym. Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

Skutki społeczne. Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają. Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające. Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce.

Dorośli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

Skutki ekonomiczne. Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwięzionych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

- a) Policja – wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji, m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka.
- b) Służba zdrowia – leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych - ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach.
- c) Pomoc społeczna – zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie: placówek opiekuńczo-wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hostel dla ofiar przemocy.
- d) Edukacja – zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii.
- e) Zakłady karne i areszty śledcze – koszty utrzymania i resocjalizacji osób aresztowanych i skazanych.
- f) Ministerstwo Sprawiedliwości – schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.
- g) Prokuratura i sąd (karny i rodzinny) – prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów.
- h) ZUS – zwolnienia lekarskie i renty.

- i) Pracodawcy – gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

3. Przemoc w świetle aktów prawnych.

Już ustawa zasadnicza, jaką jest Konstytucja RP, gwarantuje obywatelowi ochronę przed wszystkimi rodzajami przemocy. Sposoby i rodzaje działań, związanych z przeciwdziałaniem zjawisku przemocy w rodzinie, precyzują niżej wymienione akty prawne. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - **Art. 40 Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych.**

4. Rozmiary przemocy.

Trudno w sposób jednoznaczny określić skalę zjawiska przemocy w rodzinie nie tylko na poziomie ogólnopolskim, ale również i lokalnym. Związane jest to przede wszystkim z wielością danych zbieranych przez różnorodne instytucje pośrednio i bezpośrednio analizujące przypadki stosowania przemocy w rodzinie, jak również przez charakter tych danych (inne są dane pochodzące z procedury Niebieskiej Karty, inne z sądów rejonowych czy prokuratury rejonowej). Trudność w jednoznacznym określeniu rozmiarów zjawiska związana jest również z faktem stosowania przez instytucje różnorodnych typologii i klasyfikacji agregowanych danych (podejrzanie przemocy i jej stwierdzenie, osoba skazana i uniewinniona, interwencje osobiste i telefoniczne).

II. ZASADY DZIAŁANIA PROGRAMU

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oparty jest na zasadach:

1. Wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, oraz Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk,

- osób fizycznych, uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań, związanych pośrednio i bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy;
2. Jawności działania organów władzy publicznej, oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osobistej;
  3. Szczególnej ochrony dzieci z zachowaniem ich prawa do wychowywania w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

III. CELE PROGRAMU

Główny cel program: przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Cele szczegółowe:

- Zmian postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie;
- Wzrost liczby przeszkolonych osób przygotowanych do pomagania rodzinie z problemem przemocy;
- Spadek liczby przypadków przemocy;
- Spadek liczby rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie;
- Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez systematyczne umieszczanie ulotek, plakatów, broszur w miejscach publicznych i ogłoszeń w prasie lokalnej.
- Wsparcie i profesjonalna pomoc (doradcza, terapeutyczna, prawna, socjalna) dzieciom i rodzinom będących ofiarami przemocy oraz ich sprawcom

IV. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

1. Ofiary przemocy,

2. Rodzice i opiekunowie krzywdzonych dzieci,
3. Dzieci i młodzież,
4. Rodziny i osoby dotknięte przemocą,
5. Sprawcy przemocy,
6. Przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą,
7. Społeczność gminy.

V. REALIZATORZY PROGRAMU I ICH DZIAŁANIA

Podmiot realizujący Program: Ośrodek Pomocy Społecznej

Działania: Kampanie społeczne informacyjno - edukacyjne. Praca socjalna; poradnictwo: prawne, psychologiczne i pedagogiczne; wsparcie finansowe; zapewnienie schronienia osobom bezdomnym lub potrzebującym wsparcia; koordynacja działań Zespołu Interdyscyplinarnego; monitorowanie sytuacji w rodzinie związanych z przeciwdziałaniem przemocy, ocena zagrożonych przemocą środowisk rodzinnych; podejmowanie interwencji lub planowanych działań w środowiskach związanych z przemocą, podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Pracownik socjalny realizuje pomoc socjalną, interwencję, działalność prewencyjną na poziomie lokalnym, główną zasadą interwencji pracownika socjalnego jest niesienie profesjonalnego wsparcia osobom, które tego potrzebują. Czynności, które zostaną podjęte powinny respektować wartości tj. podmiotowość, godność człowieka, prawo do nieskrępowanego rozwoju. Model interwencji kryzysowej powinien zaczynać się od oceny sytuacji i wysłuchania, zabezpieczenia klienta, wsparcia. W sytuacji kiedy pracownik socjalny stwierdza lub posiada informacje o zagrożeniu życia lub zdrowia małoletnich dzieci, jest zobowiązany do podjęcia interwencji kryzysowej w sposób bezpośredni a wizytę w środowisku może przeprowadzić nawet bez uczestnictwa opiekunów prawnych. Jeśli wejście do mieszkania nie jest możliwe powiadamia Policję. Stwierdzając zagrożenie dla nieletnich powiadamia Policję i pracownika służby zdrowia. Wspólnie podejmują działania interdyscyplinarne mające na celu bezpieczeństwo dzieci. Decyzje o odebraniu dziecka i zabezpieczeniu jego dobra pracownik

socjalny podejmuje wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także z lekarzem, ratownikiem medycznym lub pielęgniarką. W przypadku kiedy odebranie dziecka odbywa się bez uczestnictwa Sądu, pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

W trakcie trwania interwencji pracownik socjalny podejmuje odpowiednie działania w stosunku do członków rodziny. W sytuacji gdy osoba doświadczająca przemocy zgłasza ją wyrażając jednocześnie zgodę na przetwarzania danych osobowych, pracownik socjalny jest zobowiązany wszcząć procedurę Niebieskiej Karty, powiadamia Prokuraturę lub Policję. W sytuacji gdy osoba doświadczająca przemocy posiada obrażenia ciała, a pracownik posiada wiedzę, że może ona być ofiarą przemocy, czemu klient stanowczo zaprzecza, pracownik socjalny sporządza notatkę, a klient pisze oświadczenie, w którym stwierdza, że widoczne obrażenia na ciele nie są śladami spowodowanymi przemocą fizyczną.

Podmiot realizujący Program: Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Działania: W przypadku informacji o przemocy w rodzinie przedstawiciel GKRPA ma obowiązek:

- a. Zdiagnozować sytuację i potrzeby osoby co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- b. Udziela kompleksowych informacji o:
  - możliwościach uzyskania pomocy w szczególności psychologicznej. Prawnej, socjalnej i pedagogicznej, o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
  - formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
  - możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- c. Organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;

- d. Może prowadzić rozmowy z osobami wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy oraz informuje o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podmiot realizujący Program: Zespół Interdyscyplinarny

Działania: W zakres podejmowanych działań Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi:

- a) planowanie i monitorowanie działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy na podstawie oceny zagrożonych przemocą środowisk rodzinnych;
- b) podejmowanie interwencji lub planowanych działań w środowiskach związanych z przemocą;
- c) przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchomienie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy, prowadzenie rozmów z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie – zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty;
- d) tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy, takich jak: notatki urzędowe wynikające z rozmów z różnymi osobami, plan działań na rzecz rodziny;
- e) monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- f) prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- g) nawiązywanie ścisłej współpracy z dzielnicowymi, pracownikami socjalnymi, GKRPA, kuratorami sądowymi, pedagogami;
- h) podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Podmiot realizujący Program: Przedszkola , szkoły podstawowe i gimnazjum

Działania: Diagnoza trudności szkolnych dzieci i młodzieży, pomoc psychologiczno pedagogiczna dzieciom i młodzieży, zajęcia dotyczące pedagogizacji rodziców oraz zajęcia z uczniami w ramach programów profilaktycznych. Konsultacje i porady dla rodziców dzieci sprawiających trudności wychowawcze, podejmowanie interwencji w przypadku stwierdzenia przemocy wobec dzieci, podnoszenie kwalifikacji dotyczących Rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach.

Podmiot realizujący Program: Komisariat Policji

Działania: Opracowywanie i wdrażanie programów prewencyjnych. Podejmowanie interwencji i sporządzanie dokumentacji z ich przebiegu, tzw. Niebieskiej Karty, wszczynanie postępowań karnych wobec sprawców przemocy, monitorowanie sytuacji w rodzinie przez dzielnicowych, ochrona życia, zdrowia, mienia ludzi, inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie przestępstw i wykroczeń, wykrywanie przestępstw i wykroczeń, ściganie sprawców, podnoszenie kwalifikacji dotyczących rozpoznawania przemocy u dorosłych i dzieci poprzez uczestnictwo w szkoleniach. Policja jest zobowiązana do ochrony ludzi oraz do ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Podmiot realizujący Program: Gminny Ośrodek Zdrowia

Działania: W sytuacji gdy pacjent/ofiara przemocy zgłasza przemoc i wyraża zgodę na przekazanie informacji do instytucji wspierających ofiary przemocy oraz chęć udzielenia jej pomocy:

- a) lekarz, pielęgniarka, położna w przychodni rejonowej przeprowadza wywiad z ofiarą przemocy, dokonuje wpisu w dokumentacji lekarskiej,
- b) w uzasadnionych przypadkach przekazuje kserokopię dokumentacji medycznej i wskazuje lekarza biegłego,
- c) przekazuje informacje w formie notatki do najbliższego Komisariatu Policji.

W sytuacji, gdy lekarz, pielęgniarka, położna w trakcie badania stwierdzi oznaki użycia przemocy:

- a) udziela poradnictwa medycznego,
- b) nawiązuje w uzasadnionych przypadkach za zgodą ofiary kontakt z lekarzem specjalistą, psychologiem lub instytucjami pomocy ofiarom przemocy,
- c) powiadamia w formie notatki Policję o stwierdzeniu użycia przemocy w środowisku,
- d) przekazuje kopię notatki o zdarzeniu najbliższej siedzibie pracowników socjalnych.

W sytuacji gdy lekarz, pielęgniarka lub położna są świadkiem przemocy (np. podczas wizyty domowej) zobowiązani są wezwać policję lub zgłosić zdarzenie policji w formie pisemnej. W sytuacji gdy lekarz (np. w trakcie wizyty domowej) otrzyma informację od ofiary o przemocy domowej zakłada Niebieską Kartę i przesyła ją do Zespołu Interdyscyplinarnego.

VI. ANALIZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH NA TERENIE GMINY WODZISŁAW

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie. Na terenie Gminy Wodzisław przemoc występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Ofiarami przemocy w rodzinie są na ogół kobiety i dzieci, rzadko mężczyźni. Kategorią ofiar przemocy, o której mówi się nieco rzadziej niż o dzieciach i kobietach są osoby niepełnosprawne i ludzie starsi. Ofiary przemocy to ofiary słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Zależność ta może mieć wymiar psychiczny, fizyczny i ekonomiczny.

Najczęstszym objawem u osób doznających przemocy jest wyuczona bezradność. Jest ona poddaniem się, zaprzestaniem działania, gdyż zawsze znajdzie się powód do zachowań agresywnych. Bardzo często bezradność rozwija się na bazie życiowych doświadczeń, tak wyniesionych z dzieciństwa (przemoc fizyczna , napaść seksualna lub molestowanie, sytuacje traumatyczne- śmierć lub rozwód rodziców, alkoholizm, choroba bliskich, kłopoty w nauce, problemy zdrowotne), jak i wyniesionych ze związków w życiu dorosłym (przemoc, patologiczna zazdrość, gwałt, groźby). Nakładanie się na siebie niekorzystnych doświadczeń odgrywa istotną rolę w powstawaniu i ujawnianiu się syndromu wyuczonej bezradności. Ofiara przemocy, jeżeli przez lata była poniżana i wykorzystywana, potrzebuje dużo czasu, aby odbudować poczucie własnej wartości. Bez odpowiedniego wsparcia ofiara przemocy nigdy nie zdobędzie się sama na odwagę, żeby przeciwstawić się stosowanej wobec niej przemocy.

Na dzień 31.12.2011 roku Gmina Wodzisław liczyła **7569** mieszkańców. Ze statystyk policyjnych wynika, że na terenie gminy w roku 2011 przeprowadzonych zostało **11** interwencji domowych. W okresie od 01.01.2011 do 31.12.2011 roku założono **11** Niebieskich Kart. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w roku 2011 rozpatrzyła **13** spraw, z czego **1** osoba podjęło dobrowolne leczenie odwykowe, zaś w stosunku do **12** osób skierowane zostały wnioski do sądu o nałożenie obowiązku leczenia.

Z danych Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że w 2011 roku **7 %** ludności gminy korzystało z zasiłków z pomocy społecznej. W tym czasie pracownicy socjalni założyli 7 „Niebieskie Karty”.

Trudno jest w sposób jednoznaczny określić wielkość zjawiska przemocy na terenie gminy w związku z występowaniem przemocy ukrytej, czyli toczącej się w rodzinie czy w szkole, ale nie ujętej w statystykach z powodu braku wiedzy na temat jej występowania. W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2012 -2015.

VII. ZAKŁADANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja projektu zakłada osiągnięcie następujących efektów:

- a) Zwiększenie liczby i różnorodności realizowanych programów profilaktyki.
- b) Zwiększenie liczby osób (dorosłych, dzieci i młodzieży) uczestniczących w programach profilaktyki.
- c) Zwiększenie liczby kampanii społecznych adresowanych do ofiar i świadków przemocy.
- d) Zwiększenie liczby szkoleń dla przedstawicieli różnych grup zawodowych na temat diagnozowania sytuacji przemocy i podejmowania interwencji.
- e) Zwiększenie liczby i rodzajów programów pomocy adresowanych do osób doświadczających przemocy w rodzinie.
- f) Wzrost wiedzy i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Działania podejmowane w ramach realizacji programu, związane z osiąganiem wyznaczonych celów, finansowane będą ze środków budżetu gminy przeznaczonych na pomoc społeczną.

Przewodniczący Rady Gminy